

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/62563,Archiwum-IPN-pozyskalo-z-USA-wyjatkowy-film-dokumentalny-z-1927-roku.html>
20.04.2024, 17:30

Archiwum IPN pozyskało z USA wyjątkowy film dokumentalny z 1927 roku

Dzięki staraniom Instytutu Pamięci Narodowej w 2018 r. do Polski sprowadzono ze Stanów Zjednoczonych Ameryki unikatowy film z 1927 r., zatytułowany „Z wycieczki Stowarzyszenia Weteranów do Polski”. Film jest zapisem odwiedzin Ojczyzny przez kombatanatów, ochotników amerykańskiej Polonii do tzw. Błękitnej Armii gen. Józefa Hallera, sformowanej we Francji w 1917 r.

Na taśmie filmowej 35 mm możemy zobaczyć unikatowe obrazy miast Polski, zarejestrowane zaledwie 9 lat po odzyskaniu niepodległości. Operator kamery uwiecznił m.in. generałów Józefa Hallera i Mariusza Zaruskiego, działaczy Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce (SWAP), m.in. dr. Teofila Starzyńskiego i Agnieszkę Wisłę, pokazy zręcznościowe żołnierzy 15 Pułku Ułanów i 7 Pułku Strzelców Konnych na Polach Grunwaldzkich w Poznaniu oraz paradę 13 Dywizji Piechoty w Równem na Wołyniu.

Film został wykonany przez anonimowego operatora prawdopodobnie na zlecenie SWAP. Nie znamy daty premiery filmu. Natomiast po odnalezieniu w archiwum SWAP w USA porwanych fragmentów taśmy światłoczułej, po ich połączeniu i przegraniu na nośnik cyfrowy formatu DVD, film ten został pokazany 17 listopada 2011 r. w Konsulacie RP w Nowym Jorku.

Po siedmiu latach oryginalna kopia filmu przyjechała do Polski w ramach umowy podpisanej pomiędzy SWAP a Archiwum IPN. Konserwację i restaurację filmu przeprowadzono w pracowniach Filмотeki Narodowej - Instytutu Audiowizualnego przy współpracy pracowników IPN.

Planowana jest polska premiera filmu.